Kárpátaljai beszélgetések

Skultéty Csaba és a Pax Romana

A hét végén Ungváron kétnapos tudományos konferenciát rendeztek *A Kárpát-medencei magyarság a XX. század végén* címmel. A fórumon a világ magyarsága adott találkozót, hiszen a felvidéki, szlovákiai, erdélyi, délvidéki (vajdasági) és természetesen a kárpátaljai magyarság képviselőin kívül a nyugati diaszpóra küldöttei is megjelentek. A következő napokban a tanácskozás néhány résztvevőjével készített interjúinkat adjuk közre.

Elsőként *Skultéty* Csaba kisebbségkutatót, a nyugat-európai *Pax Romana Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom* elnökségi tagját faggattuk, aki Münchenből érkezett Ungvárra.

— A határokon túl élő magyar kisebbségek helyzetét tekintve — kezdte — Kárpátalján alakul az utóbbi két évben a legkedvezőbben a magyarság helyzete. Ezzel a véleménnyel úgy érzem, nem vagyok egyedül, de azt is kijelentem: ezt a konferenciát napjainkban csak itt lehetett megrendezni; *Kolozsváron, Szabadkán vagy akár Pozsonyban komoly akadályai lettek volna.* Jómagam a vidék szülötte s az ősi Ungvár szerelmese vagyok fiatal korom óta, de több évtized után csak két esztendővel ezelőtt járhattam itt újra. Azonban sok éve már, hogy igyekeztem vállalni cikkekben, tanulmányokban a kárpátaljai magyarság ügyét Nyugaton. A másik ok, amiért szívesen vállaltam szereplést a konferencián, mert egyik szekciójában *„Etnikai közösség: kihívás és feladat az egyházak számára régiónkban"* címmel hangzottak el az előadások. Úgy hiszem, nem kell külön bizonygatnunk: a kisebbségi egyházaknak milyen óriási szerepük volt az elmúlt évtizedekben a határonkon túl élő magyarság megőrzésében.

— *Ön 1990 tavaszáig öt esztendőn át az említett Pax Romana Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom elnöke volt, s számos érdemet szerzett a diaszpórában élő nyugati magyarság megtartásában...,*

— Elsősorban ezeket a tapasztalatainkat igyekezünk megosztani magyar honfitársainkkal, hiszen a Kárpát-medence jelentős területein szórványban él a magyarság egy része. A vidéken maradva, így Kárpátalján, például a Felső-Tisza mentén, Visken, Técsőn, Rahón és másutt az utóbbi évekig — amíg nem alakult meg a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség — szinte csak a templomokban beszélhettek az emberek magyarul. Ma már örvendve hallottam, hogy a szórványvidékeken is mind több helyen nyílik újra magyar iskola.

— *Hogyan látja a kárpátaljai magyarság jövőjét?*

— Ez elsősorban a Szovjetunión belüli átalakulástól, az ukrán államiságtól, annak jövőjétől függ. A legfontosabb: a kárpátaljai magyarság az utóbbi időben bizonyította életképességét és egyben európaiságát.

(botlik)

Nagykapostól Münchenig...

Talán vannak még az olvasók között is olyanok, akiknek ismerősen cseng Ambrus Márton neve. Hírszerkesztőként és kommentátorként harminchárom évig volt a Szabad Európa Rádió munkatársa. Ambrus Márton, azaz valódi nevén **Skultéty Csaba** volt a vendége decemberben a Szlovákiai Magyar Pax Romanának, a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének Pozsonyban. A magyar gimnazistákkal való találkozást, beszélgetést követően a Csemadok nagytermében hallgathatták meg beszámolóját az érdeklődők. (Sajnálatos, hogy nagyon kevesen jöttek el erre a találkozóra.) Skultéty Csaba röviden vázolta életútját, mely az Ung vidékéről, Nagykapostól vezetett Münchenig. Elbeszélése nyomán, egyéni sorsának alakulásán keresztül kirajzolódtak az elmúlt évtizedek történelmi eseményei. Skultéty Csaba az akkor még Nyugaton működő Keresztény Magyar Értelmiségi Mozgalom – Pax Romana elnöke volt 1985-től 1990-ig. A rendszerváltás után hazatért Magyarországra, de nem kapcsolódott be a politikai életbe. A Pax Romana szervezetben a kisebbségi ügyekkel, a magyarság problémáival foglalkozik. Feldolgozta a kárpátaljai helyzetet, bejárta a magyar szórványt a csángókig, Észtországig... Keresztény értelmiségiként szolgálja a magyarságot.

–tha–

V. ÉVFOLYAM 2. SZÁM 1994. JANUÁR 9. URUNK ME